

Bruxelles, 7.7.2017
COM(2017) 372 final

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE CONSILIU ȘI PARLAMENTUL EUROPEAN

Al unsprezecelea raport anual, pe 2016, privind punerea în aplicare a ajutorului comunitar în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 389/2006 al Consiliului din 27 februarie 2006 privind crearea unui instrument de sprijin financiar în scopul de a încuraja dezvoltarea economică a comunității cipriote turce

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE CONSILIU ȘI PARLAMENTUL EUROPEAN

Al unsprezecelea raport anual, pe 2016, privind punerea în aplicare a ajutorului comunitar în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 389/2006 al Consiliului din 27 februarie 2006 privind crearea unui instrument de sprijin financiar în scopul de a încuraja dezvoltarea economică a comunității cipriote turce

1. INTRODUCERE

Regulamentul (CE) nr. 389/2006¹ al Consiliului („Regulamentul privind ajutorul”) reprezintă baza pentru asistența acordată comunității cipriote turce (CCT) și prevede raportarea anuală către Consiliu și Parlamentul European. Prezentul raport se referă la anul 2016.

2. PROGRAMAREA AJUTORULUI

În perioada 2006 – sfârșitul anului 2016 a fost programată suma de 450,2 milioane EUR pentru acțiuni în temeiul Regulamentului privind ajutorul. Suma angajată în decembrie 2016 pentru programul anual pe 2016 a fost de 33 408 392 de EUR². Cadrul financiar multianual (CFM) pentru perioada 2014-2020 oferă programului o perspectivă multianuală, prin prevederea unei finanțări anuale stabile. Cu toate acestea, programul de asistență, al cărui scop constă în facilitarea reunificării Ciprului, are caracter temporar, iar atât Regulamentul privind ajutorul, cât și Regulamentul nr. 1311/2013³ al Consiliului de stabilire a cadrului financiar multianual permit o revizuire în cazul reunificării.

3. MECANISME DE PUNERE ÎN APLICARE

Programul este pus în aplicare în zonele din Republica Cipru în care guvernul Republicii Cipru nu exercită un control efectiv și unde punerea în aplicare a acquis-ului este suspendată temporar conform Protocolului 10 la Tratatul de aderare. Asistența este pusă în aplicare, în principal, prin gestiune directă de către Comisia Europeană, însă unele proiecte sunt gestionate indirect de Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD), de Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD) sau de Consiliul Britanic.

Comisia acționează într-un context politic, juridic și diplomatic unic. Sunt necesare măsuri *ad hoc* pentru punerea în aplicare a programului, asigurându-se în același timp respectarea principiilor bunei gestiuni financiare. În condiții normale, în cadrul programelor de asistență finanțate de UE, acordurile încheiate cu guvernele beneficiare prevăd cadrul juridic al asistenței pentru dezvoltare. În ceea ce privește asistența în favoarea CCT, astfel de acorduri nu pot fi încheiate. Gestionarea și atenuarea riscului inerent este responsabilitatea Comisiei, măsurile adoptate incluzând o monitorizare intensivă a contractelor și acordarea de sprijin pentru beneficiari, condiții de plată revizuite și o abordare atentă a utilizării garanțiilor bancare. Programul de asistență include un sprijin semnificativ acordat sub formă de granturi, pentru gestiunea cărora sunt necesare resurse considerabile.

¹ JO L65, 7.3.2006, p.5.

² Decizia C (2016) 6688 a Comisiei.

³ JO L347, 2.12.2013, p. 884.

Pentru a se garanta punerea în aplicare cu succes și în mod sustenabil în acest context, comunitatea cipriotă turcă trebuie să se angajeze pe deplin în pregătirea pentru introducerea acquis-ului în urma soluționării problemei cipriote.

Echipa responsabilă de program acționează prin intermediul Biroului UE de sprijin pentru program (EUPSO), situat în partea de nord a orașului Nicosia. Reprezentanța Comisiei Europene în Cipru găzduiește, de asemenea, reuniuni, seminare și conferințe de presă și comunică cu cetățenii ciprioți din toată insula, inclusiv cu privire la programul de ajutor și inclusiv prin intermediul punctului de informare al UE care este, la rândul său, finanțat în cadrul programului de ajutor.

4. PUNEREA ÎN APLICARE ÎN PERIOADA DE RAPORTARE

4.1. Prezentare generală

Comisia continuă să pună în aplicare Regulamentul privind ajutorul, cu obiectivul general de a sprijini reunificarea. Comisia este pregătită să adapteze programul în urma acordurilor la care s-a ajuns în cadrul discuțiilor legate de soluționarea problemei cipriote și au fost luate măsuri pentru a finanța deschiderea a două noi puncte de trecere ca o măsură de consolidare a încrederii.

Acțiunile din 2016 au inclus continuarea unui număr de proiecte în derulare și de succes, cum ar fi bursele UE și măsuri de consolidare a încrederii în sprijinul Comisiei pentru persoane dispărute (CPD) și al Comisiei tehnice pentru patrimoniul cultural (CTPC).

Asistența acordată sectoarelor economice-cheie care se pregătesc pentru o soluționare a problemei cipriote a fost consolidată prin proiecte pentru dezvoltarea sectorului privat, precum și prin resurse rurale și umane.

Există încă diferențe considerabile în ceea ce privește capacitatea beneficiarilor de a pune efectiv în aplicare acquis-ul, iar pentru a atinge acest obiectiv este necesară o adaptare pe scară largă. Cu toate acestea, CCT are o înțelegere mai solidă a provocărilor.

Sprijinul acordat sub formă de granturi rămâne un element esențial al programului. Comisia a continuat să recurgă la externalizare, pentru a asigura într-o mai mare măsură faptul că beneficiarii primesc granturile în timp util și în mod eficient.

Începând din 2008, o unitate de gestionare a proiectului (*Project Management Unit*, PMU) înființată prin intermediul unui contract de servicii de asistență tehnică a furnizat servicii pentru a sprijini implementarea schemelor de granturi. Această PMU continuă să ofere un sprijin important Comisiei în ceea ce privește o eficiență și o asigurare sporită a gestionării operaționale, a implementării și a monitorizării schemelor de granturi.

Construcția rețelei de canalizare din Famagusta constituie în continuare o problemă, contractul pentru aceasta fiind reziliat de către Comisie în decembrie 2013. Litigiul cu fostul contractant nu a fost soluționat. Cu toate acestea, în 2016, o societate de construcții contractată de Comisie a efectuat un studiu detaliat cu privire la lucrările de remediere necesare, la costul acestora și la dosarul de licitație relevant. Acest studiu este în curs de finalizare.

La sfârșitul anului, la nivel de ansamblu, în cadrul programului erau în derulare 252 de contracte.

În ceea ce privește administrația Comisiei, sarcinile și resursele fostului Grup operativ pentru comunitatea cipriotă turcă au fost transferate în 2016 Serviciului de sprijin pentru reforme structurale (SRSS) din cadrul Secretariatului General. SRSS este însărcinat cu coordonarea activității tuturor serviciilor Comisiei implicate în sprijinirea procesului de soluționare a problemei cipriote sub auspiciile ONU. Împreună cu echipa care oferă sprijin reprezentantului personal al președintelui Juncker, acesta a constituit o nouă unitate intitulată „Sprijin pentru soluționarea problemei cipriote”. Acest transfer nu a modificat mandatul acordat Comisiei în temeiul Regulamentului privind ajutorul.

4.2. Progresele înregistrate în realizarea obiectivelor

Obiectivul general al programului de ajutor este de a facilita reunificarea Ciprului prin încurajarea dezvoltării economice a comunității cipriote turce, cu o atenție specială acordată integrării economice a insulei, îmbunătățirii contactelor dintre cele două comunități și cu UE, precum și activității de pregătire pentru punerea în aplicare a acquis-ului. Activitățile întreprinse în 2016 în vederea atingerii obiectivelor Regulamentului privind ajutorul au fost:

4.2.1. Obiectivul 1: Dezvoltarea și restructurarea infrastructurii

Echipamentele de telecomunicații ale rețelei de generație următoare (*Next Generation Network*) pentru furnizarea de date, servicii (de internet), deja acceptată provizoriu, a funcționat fără incidente majore. Cu toate acestea, modulul de facturare necesar pentru furnizarea de servicii vocale nu a fost încă finalizat. Au avut loc discuții cu furnizorul cu privire la modul și momentul în care ar putea fi realizate teste finale pentru eliberarea în 2017 a unui certificat provizoriu de acceptare complet.

S-a acordat în continuare asistență tehnică privind siguranța traficului, pentru a sprijini eforturile beneficiarului în ceea ce privește reformele din sector. În urma unei evaluări cuprinzătoare a situației, s-a pus accentul pe modificarea procesului de înmatriculare a vehiculelor, ca prim pas pentru înființarea unui sistem de inspecție a vehiculelor aliniat la standardele internaționale.

Stația bicomunitară de epurare a apei din Nicosia de la Mia Milia/Haspolat produce efluenți curați din 2012, dar mai sunt încă de realizat o serie de proiecte conexe. Proiectarea noului canal colector care deservește întregul teritoriu al Nicosiei și care este conectat la stația bicomunitară de epurare a înregistrat progrese semnificative; de asemenea, s-au inițiat lucrările pregătitoare aferente licitației pentru construirea canalului. Cele două comunități au ajuns la un acord cu privire la partajarea efluenților tratați ai stației de epurare a apei; se realizează un studiu de fezabilitate pentru sistemul de distribuție și proiectarea acestuia până în zona tampon, împreună cu asistență în vederea promovării utilizării în agricultură a nămolurilor de epurare stabilizate produse de stație.

În 2016, o societate de construcții a efectuat un studiu pentru a identifica lucrările de remediere necesare pentru rețelele de canalizare din Famagusta și costurile aferente. Acest studiu este în curs de finalizare.

Acordarea de asistență în sectorul deșeurilor solide a continuat prin diverse acțiuni. Montarea unei noi instalații de sterilizare pentru tratarea deșeurilor medicale periculoase a fost întârziată, deoarece sediile beneficiarului nu erau pregătite să găzduiască noul echipament. Problema a fost soluționată în cele din urmă, iar până la sfârșitul anului se reluase implementarea proiectului. De asemenea, a fost elaborat un

dosar de licitație pentru extinderea depozitului de deșeuri Koutsoventsis/Güngör, inclusiv un caiet de sarcini pentru o unitate de tratare a levigatului. Au fost puse la dispoziție patru camioane de transport al deșeurilor, care au consolidat parcul auto de care dispuneau comunitățile locale pentru a transporta deșeurile către depozitul central de deșeuri. Cu toate acestea, investițiile suplimentare în camioanele de deșeuri, precum și în alte infrastructuri de gestionare a deșeurilor (stații de transfer, închiderea gropilor de gunoi ilegale) necesită pregătire suplimentară din partea beneficiarului. Au fost elaborate documentele și s-a organizat o licitație pentru un proiect de instituire a unui sistem de colectare, transport și tratare la nivel central pentru subprodusele de origine animală care sunt cele mai periculoase pentru sănătatea umană. În cele din urmă, gestionarea deșeurilor solide a fost, de asemenea, abordată în schemele de granturi pentru sprijinirea societății civile și a comunităților locale.

Beneficiarul a informat Comisia că dorește să preia finalizarea construcției centrelor de informare și gestionare în patru zone potențiale din cadrul *Natura 2000*, cu fonduri din bugetul propriu. Aceste clădiri construite parțial au făcut obiectul unui contract reziliat în 2011 și urmau să fie finalizate în temeiul unui acord de delegare încheiat cu PNUD în 2014.

4.2.2. *Obiectivul 2: Promovarea dezvoltării sociale și economice*

Proiectul de asistență tehnică pentru sectorul privat (TAPS), lansat în noiembrie 2015, a continuat. Acest proiect are ca scop promovarea creșterii sectorului privat și a creării de locuri de muncă. Proiectul acordă asistență tehnică organismelor locale în vederea pregătirii pentru transpunerea acquis-ului în domenii legate de dezvoltarea sectorului privat. Sprijinul constă în studii analitice și elaborări de strategii, inclusiv, de exemplu, finalizarea strategiei și a planului de acțiune pentru întreprinderile mici și mijlocii. De asemenea, se acordă asistență microîntreprinderilor și întreprinderilor mici în vederea pregătirii acestora pentru transpunerea acquis-ului, prin sprijinirea organizațiilor de asistență pentru întreprinderi, consolidând capacitatea organizațională și de furnizare de servicii a acestor organizații.

În septembrie 2016 a fost semnat un singur contract cu un expert extern în vederea evaluării viabilității unei strategii de inovare în concordanță cu programul Orizont 2020 și cu conceptul de creștere INTELIGENTĂ și pentru a investiga posibile modele de integrare în zonele controlate de guvern.

În plus, în februarie 2016, a fost semnat un acord de delegare cu BERD pentru a acorda întreprinderilor cipriote turce acces la fondurile de credit și pentru a oferi sprijin consultanților locali de afaceri în vederea consolidării capacităților. Întreprinderile sunt sprijinite, de asemenea, în mod direct, prin granturi. Douăzeci și patru de proiecte finanțate în cadrul schemei de grant *Dezvoltarea IMM-urilor: Modernizarea produselor și serviciilor* era încă în derulare la sfârșitul anului 2016.

În domeniul dezvoltării rurale, a fost lansată asistență tehnică pentru dezvoltarea capacității serviciilor de consiliere agricolă, inclusiv pentru elaborarea unei strategii. Din cele 39 de proiecte care au primit granturi în 2013 în cadrul celei de-a treia scheme de grant pentru dezvoltare rurală, încă 13 au fost finalizate cu succes în 2016.

Asistența tehnică, care a început la jumătatea anului 2015, pentru consolidarea capacității serviciilor veterinare de a asigura și monitoriza conformitatea cu standardele de sănătate animală și cu alte cerințe sanitare pentru controlul bolilor la

animale și schimburile comerciale viitoare cu produse de origine animală, a continuat în 2016. Aceasta rămâne o sarcină care prezintă provocări semnificative.

A fost lansat un proiect de metrologie pentru dezvoltarea de servicii analitice în comunitatea cipriotă turcă la un nivel la care acestea să poată fi utilizate pentru a sprijini analiza alimentelor și a produselor într-o manieră compatibilă cu cerințele acquis-ului comunitar în domenii-cheie.

Cea de a 4-a cerere de propuneri pentru dezvoltarea comunității a fost publicată la 8 aprilie 2016, bugetul alocat fiind de 4,85 milioane EUR. Această nouă schemă de grant oferă comunităților locale posibilitatea de a prezenta propuneri pentru îmbunătățirea eficienței și calității serviciilor. Principalele priorități sunt serviciile de gestionare a deșeurilor, serviciile de curățenie și cele de mediu, serviciile sociale destinate persoanelor în vârstă, femeilor, copiilor și tinerilor, animalelor fără stăpân, serviciile de gestionare, serviciile de combatere a dăunătorilor și consolidarea capacităților, precum și consolidarea structurilor de gestionare. Evaluările propunerilor primite sunt în desfășurare.

În 2016, în *sectorul educației*, au fost acordate 15 granturi în cadrul programului, în valoare de 1,5 milioane EUR pentru *Inovare și schimbare în educație VI*. Obiectivele acestor granturi includ consolidarea capacităților de predare/învățare, proiecte comune cu școlile cipriote grecești și îmbunătățirea capacităților pentru antreprenariat și învățarea pe tot parcursul vieții. Din cele 15 proiecte, 9 sunt în curs de implementare de către școli iar 6 de către organizațiile din domeniul învățării pe tot parcursul vieții.

În prima jumătate a anului 2016 a fost lansată o nouă schemă de granturi pentru *Inovare și schimbare în educație VII*, în valoare de 1,5 milioane EUR, care acoperă aceleași obiective ca și cererea de propuneri anterioară. Evaluarea propunerilor este, de asemenea, în desfășurare.

În 2016, cel de al doilea proiect de asistență tehnică pentru învățământul profesional, formarea profesională și piața muncii (VETLAM II) s-a axat în special pe revizuirea și actualizarea cadrului calificărilor și pe consolidarea capacităților serviciilor de ocupare a forței de muncă. Proiectul este planificat să se încheie în noiembrie 2018.

Bazându-se pe rezultatele lucrărilor analitice anterioare, a doua etapă a programului de monitorizare economică, realizat de Banca Mondială, a oferit o analiză suplimentară aprofundată și asistență tehnică în domenii importante. Programul a vizat analiza fiscală, organismele administrației publice sustenabile din punct de vedere financiar, efectele economice și comerciale ale reunificării, dezvoltarea sectorului privat și incluziunea socială, precum și monitorizarea macroeconomică. Se preconizează că acest program va fi finalizat în a doua jumătate a anului 2017.

4.2.3. *Obiectivul 3: Promovarea reconcilierii, măsuri pentru instaurarea unui climat de încredere și sprijinirea societății civile*

Comisia pentru persoane dispărute (CPD), sprijinită prin programul de ajutor prin intermediul unui acord de gestiune indirectă încheiat cu PNUD, și-a continuat activitatea pe teren și de laborator. Până la sfârșitul anului 2016, din totalul de 2 001 persoane dispărute, CPD a exhumat rămășițele a 1 192 de persoane, dintre care 740 au fost identificate pe baza analizelor genetice. După o încetinire a identificărilor în cursul anului 2015, ca urmare a unui audit al procedurilor de analiză a ADN-ului, rata a crescut în 2016 ajungându-se la cifrele mari înregistrate în 2013 și 2014. Au fost deschise posturi suplimentare pentru investigatori, iar în luna iulie a fost stabilit

un proiect privind arhivarea. În februarie 2016, liderii religioși au lansat un apel comun către cetățenii ciprioți pentru ca aceștia să ofere informații. O carte despre activitatea oamenilor de știință din cadrul CPD a fost publicată în trei limbi. Cartea a fost prezentată în Cipru și pe durata unor evenimente organizate în cadrul Organizației Națiunilor Unite la New York, în cadrul Comitetului Internațional al Crucii Roșii de la Geneva și în cadrul Parlamentului European de la Bruxelles, unde președinții Schultz și Juncker și-au reînnoit sprijinul deplin pentru acest proiect, care este esențial pentru reconcilierea din Cipru. În decembrie 2016, acordul de delegare încheiat cu PNUD a fost extins pentru a oferi finanțare pentru operațiunile CPD și în 2017, acordându-se suma de 2,6 milioane EUR. Sprijinul suplimentar acordat de UE operațiunilor CPD se va baza pe strategia actualizată pentru perioada 2018-2020. În ansamblu, în perioada 2006-2016, UE a contribuit cu peste 80 % din totalul fondurilor puse la dispoziția CPD de către toți donatorii.

Activitățile de protejare a patrimoniului cultural realizate prin intermediul Comisiei tehnice bicomunitare pentru patrimoniul cultural (CTPC) constituie în continuare un element esențial al acțiunilor de reconciliere și de consolidare a încrederii sprijinite în cadrul programului de ajutor. În anul 2016, printre principalele repere ale programului s-au numărat demararea măsurilor de conservare a bastionului Martinengo și a zidurilor venețiene dintre Arsenal și Turnul lui Othello/Cetatea din Famagusta. De asemenea, în 2016, au început lucrările de conservare a satului Agia Marina/Gurpinar, unde se află o biserică maronită, situată în perimetrul unui sit militar, devenit în cele din urmă accesibil în 2016. Prima etapă a conservării mănăstirii Agios Panteleimonas din satul Myrtou/Çamlıbel a fost finalizată în 2016.

Un acord de delegare pentru a cincea etapă a programului de protejare a patrimoniului cultural a fost semnat cu PNUD în decembrie 2016. În viitor, se va acorda în continuare o atenție deosebită activităților comunităților beneficiare de conservare și de îngrijire a siturilor restaurate.

Ca răspuns la o inițiativă a celor doi lideri ciprioți privind noi măsuri de consolidare a încrederii, Comisia a acționat rapid în 2015 în vederea realocării resurselor necesare pentru deschiderea noilor puncte de trecere de la Deryneia și Lefka-Apliki. Un acord de delegare a fost semnat cu PNUD la începutul anului 2016 pentru lucrări la nord de linia verde, care se preconizează a fi finalizate în prima jumătate a anului 2017.

Sprijinul pentru societatea civilă a continuat în 2016. Asistența tehnică (Spațiul civic), care oferă sprijin organizațiilor societății civile (OSC) pentru consolidarea capacităților și care stimulează colaborarea în rețea și acțiunile comune cu organizațiile societății civile cipriote grecești și cu alte organizații ale societății civile din UE, a continuat în 2016. Eforturile s-au concentrat inițial asupra instituirii unui mediu favorabil pentru dezvoltarea societății civile și asupra încurajării inițiativelor cetățenești active prin mecanismul de „consolidare a implicării civice”. În plus, cele 18 granturi acordate în cadrul schemelor de granturi „Societatea civilă în acțiune IV și V” erau încă în desfășurare în 2016. Acestea au finanțat o gamă largă de acțiuni în domeniile mediului, drepturilor omului, artei și sportului, încurajând implicarea cetățenilor și schimburile intercomunitare în aceste domenii.

Forumul societății civile (FSC), o platformă în care organizațiile societății civile își pot exprima așteptările și prioritățile, s-a reunit o dată la trei luni. Acesta a acționat ca un catalizator pentru sensibilizare și a promovat cetățenia activă. Pentru prima dată, de la jumătatea lunii septembrie până la jumătatea lunii octombrie, timp de o

lună întreagă, au avut loc acțiuni ale OSC sub egida „Festivalului porților deschise”, scopul acestora fiind de a informa publicul despre activitățile trecute și actuale și de a promova voluntariatul în rândul persoanelor de toate vârstele. În cadrul festivalului, peste 40 de asociații, fundații, platforme, inițiative și activiști și-au deschis porțile și au organizat peste 80 de evenimente, inclusiv evenimente de tip „ziua porților deschise” și alte activități orientate spre comunitate.

4.2.4. *Obiectivul 4: Aproximarea comunității cipriote turce de Uniunea Europeană*

Gestionarea *burselor în UE* a fost delegată Consiliului Britanic pentru anii universitari 2014-2016. Acordul a fost extins pentru o perioadă de încă trei ani prin intermediul unui acord de delegare semnat cu Consiliul Britanic în decembrie 2016, acoperind anii universitari 2017-2020. Suma de 1,92 milioane EUR disponibilă în cadrul cererii de propuneri din 2016 a permis finanțarea a peste 151 de burse pentru anul universitar 2016-2017. Aceste burse au sprijinit tinerii studenți în primul an de studii universitare, absolvenții programelor de masterat și de doctorat, precum și cercetătorii și profesioniștii în vederea dezvoltării în continuare a competențelor și cunoștințelor lor în mai multe state membre ale UE. Programul de burse a asigurat accesul la burse al unui număr de peste 1 000 de studenți și profesioniști ciprioți turci, din 2007 și până în prezent. Se consideră că este crucial ca această schemă să continue. Ca parte a activităților de gestionare a programului de burse, Consiliul Britanic a organizat zile cu tema „Studiază în Europa”, pentru a oferi studenților informații cu privire la posibilitățile de a studia în UE. De asemenea, acesta a dezvoltat în continuare o rețea a absolvenților și va monitoriza impactul pe termen mediu, de exemplu rata de întoarcere a studenților în Cipru și rata de succes în găsirea unui loc de muncă.

Există o cerere mare de informații privind UE în cadrul comunității cipriote turce. Punctul de informare al UE, care este gestionat împreună cu Reprezentanța Comisiei Europene în Cipru, a început să funcționeze la începutul anului 2015, cu un buget total de 1 545 000 EUR pentru o perioadă de 30 de luni. Acesta a generat un nivel ridicat de vizibilitate a UE, a politicilor sale și a programului de ajutor. Până în prezent, punctul de informare al UE a organizat diferite reuniuni ale unor grupuri tematice/evenimente pe diverse teme, printre care mediul (apă, energie, gestionarea deșeurilor, inclusiv reciclare și biodiversitate), agricultura ecologică, sănătatea și siguranța la locul de muncă, siguranța alimentară și bunăstarea și sănătatea animalelor. De asemenea, a abordat teme precum drepturile omului, drepturile persoanelor cu handicap, drepturile copiilor, egalitatea de gen, drepturile LGTB și drepturile consumatorilor. În 2016, punctul de informare al UE a organizat 47 de evenimente (dintre care 35 în Nicosia), inclusiv Ziua Europei, Săptămâna europeană împotriva rasismului, Săptămâna europeană a tineretului și Ziua internațională a tineretului, Noaptea europeană a cercetătorilor, Ziua UE împotriva traficului, Săptămâna mobilității și siguranța traficului, Săptămâna europeană a sportului și Săptămâna europeană a IMM-urilor. Aceste evenimente au atras peste 4 382 de participanți, fapt care demonstrează un interes sporit din partea comunității (2 383 de participanți la evenimentele din 2015).

În cursul anului 2016, au fost distribuite 5 139 de produse de informare și 12 buletine informative (în total, 11 429 și, respectiv, 20 de la deschiderea punctului de informare). În 2016, în mass-media locală au apărut 564 de articole de știri și 32 de spoturi TV (923, respectiv, 82 de la începutul proiectului). Traficul pe pagina de Facebook „Abbilgi” a confirmat, de asemenea, popularitatea activităților (3 896 de „aprecieri” noi în 2016, numărul total de „aprecieri” ridicându-se la 8 471 de la

deschiderea sa). Punctul de informare al UE a sprijinit, de asemenea, promovarea tuturor cererilor de propuneri și a altor proiecte și evenimente finanțate prin programul de ajutor, prin postări/memento-uri pe Facebook, expunere de afișe la intrarea în magazine, găzduire de evenimente și lansări de proiecte în spațiul său public. Acesta a stabilit parteneriate strategice cu alte proiecte finanțate de UE și proiecte de asistență tehnică, cum ar fi Dezvoltarea societății civile (Spațiul civic), Dezvoltarea sectorului privat, Eradicarea bolilor animalelor, Gestionarea deșeurilor, și cu departamentele și organizațiile societății civile relevante din cadrul CCT.

4.2.5. *Obiectivele 5 și 6: Pregătirea comunității cipriote turce pentru introducerea și punerea în aplicare a acquis-ului*

Instrumentul Comisiei de asistență tehnică și schimb de informații (TAIEX) este utilizat pentru punerea în aplicare a obiectivelor 5 și 6 din Regulamentul privind ajutorul și, prin urmare, contribuie la pregătirea comunității cipriote turce pentru punerea în aplicare a acquis-ului în perspectiva ridicării suspendării acestuia, la intrarea în vigoare a unei soluții cuprinzătoare a problemei cipriote.

Acordarea de asistență a continuat în 2016 în aproximativ aceleași 16 domenii principale sau „capitole” ale acquis-ului ca în anii precedenți. În total au fost organizate 220 de evenimente în 2016. Acțiunile în cadrul TAIEX au inclus misiuni ale experților, cursuri de formare, ateliere de lucru și vizite de studiu. Părțile interesate din cadrul comunității cipriote turce au demonstrat o conștientizare semnificativ mai mare a cerințelor acquis-ului în sectoarele în care TAIEX este activ.

A continuat sprijinul în favoarea schimburilor comerciale între zonele situate de o parte și de alta a liniei verzi (Regulamentul 866/2004). Experții independenți au fost implicați în 2016 în efectuarea controalelor fitosanitare periodice cu privire la cartofi și citrice, prelevând probe de miere de albine pentru analiză și întocmind o listă actualizată a navelor ale căror capturi pot fi comercializate între zonele situate de o parte și de alta a liniei verzi.

4.3. Execuția financiară (contracte și plăți)

4.3.1. *Atribuirea contractelor*

Angajamentele juridice s-au ridicat la 15,5 milioane EUR în 2016. Volumul total a scăzut față de anul precedent, deși numărul total al tranzacțiilor a crescut.

4.3.2. *Plăți*

În 2016 au fost efectuate plăți în valoare de 21,4 milioane EUR.

4.4. Monitorizare

Comisia este direct responsabilă de punerea în aplicare a majorității proiectelor (gestiune directă). Nivelul de monitorizare de către personalul Comisiei este foarte ridicat, incluzând contacte permanente cu contractanții, vizite la fața locului, reuniuni pe teren și reuniuni în cadrul comitetelor de coordonare. PMU a continuat să sprijine Comisia în monitorizarea punerii în aplicare a contractelor de grant/proiectelor atribuite comunităților locale pentru dezvoltarea lor, IMM-urilor și întreprinderilor rurale, organizațiilor societății civile, școlilor și organizațiilor de învățământ profesional și formare profesională, sprijinind în același timp beneficiarii de granturi în vederea aplicării normelor UE pentru execuția contractelor de grant, inclusiv pentru achizițiile secundare.

Monitorizarea în cadrul TAIEX a fost realizată prin grupuri de coordonare a proiectului, vizând realizarea unui bilanț, evaluarea progreselor înregistrate și planificarea pentru perioada următoare. Logistica TAIEX este monitorizată online prin intermediul sistemului de gestionare a instrumentului TAIEX.

4.5. Audit și controale

Curtea de Conturi Europeană a elaborat un raport la începutul anului 2016 cu privire la acțiunile ulterioare auditului programului de ajutor pentru comunitatea cipriotă turcă din 2012. Conform constatărilor sale, nu este necesară nicio acțiune de monitorizare. De asemenea, a fost efectuat un audit extern detaliat al mecanismelor de control intern, în vederea identificării posibilelor îmbunătățiri ale asigurării, în urma transferului din 2015 al Grupului operativ către Direcția Generală Politică Regională și Urbană. Auditorii au realizat un raport în 2016, iar concluziile lor au fost încorporate în integrarea fostului Grup operativ în cadrul Serviciului de sprijin pentru reforme structurale. În toamna anului 2016, DG NEAR a efectuat un audit ex-post cu privire la anumite tranzacții de plată și proceduri de achiziții și de atribuire a contractelor aferente în cadrul gestiunii directe, raportând că acestea nu au fost afectate de erori materiale. A fost semnat un contract pentru verificarea cheltuielilor din cadrul a 15 granturi acordate în cadrul schemei de granturi *Dezvoltarea IMM-urilor III: modernizarea produselor și serviciilor*. Această activitate va continua în 2017.

4.6. Evaluare

Va fi necesară o îmbunătățire semnificativă a statisticilor în cadrul comunității cipriote turce pentru a însoți transpunerea viitoare a acquis-ului.

În urma evaluării din 2014 a acțiunilor Comisiei pentru persoane dispărute efectuate de Equipo Argentino de Antropologia Forense (EAAF), mai multe vizite au fost efectuate de EAAF în 2016; acestea au fost dedicate operațiunilor pe teren și formării oamenilor de știință. O evaluare ex-post a schemelor de granturi pentru IMM-uri a fost atribuită PMU, preconizându-se că acțiunea va fi inițiată la începutul lunii ianuarie 2017.

4.7. Informare, publicitate și vizibilitate

În 2016, au existat în total 138 de acțiuni vizând asigurarea vizibilității și de comunicare. Punctele forte din 2016 au fost: tururi rurale în 4 locuri diferite din afara Nicosiei, schimburi de informații cu grupurile de femei despre politicile de dezvoltare rurală ale UE și despre sprijinul și oportunitățile disponibile oferite de UE, un eveniment de informare publică pentru Comisia Tehnică pentru Patrimoniul Cultural; sesiuni de dezvoltare a competențelor pentru tineri în mai multe locuri, pentru a îmbunătăți abilitățile de căutare de locuri de muncă ale tinerilor șomeri și pentru a promova portalurile locale și ale UE de ocupare a forței de muncă/voluntariat; Ziua Europeană a Științei și Distracției, la care au participat 600 de elevi de liceu. Ziua Europei a fost sărbătorită printr-un eveniment amplu în aer liber, cu peste 450 de participanți. Săptămâna Verde a fost sărbătorită printr-o serie de evenimente, care au inclus un grup de discuții, proiecții de filme, un eveniment în aer liber pentru o campanie de sensibilizare și un concurs de colectare a bateriilor, care a avut ca rezultat colectarea a peste 2 000 de kg de baterii uzate din 41 de școli. Un concurs de videoclipuri scurte privind siguranța în trafic a fost, de asemenea, organizat pentru a spori gradul de sensibilizare cu privire la siguranță în rândul tinerilor.

4.8. Consultări cu guvernul Republicii Cipru

Au fost organizate reuniuni cu reprezentanții Guvernului Republicii Cipru, în special atunci când înalți funcționari ai Comisiei au vizitat insula. Comisia continuă să se bazeze pe cooperarea guvernului pentru verificarea drepturilor de proprietate și, de asemenea, are întreveneri periodice cu Reprezentanța permanentă din Bruxelles. În martie 2016, Comisia a făcut o prezentare generală a evoluțiilor din cadrul programului de ajutor din anul precedent, găzduită de Ministerul Afacerilor Externe, acesta fiind un eveniment anual.

5. CONCLUZII

Comisia își menține angajamentul de a sprijini procesul de soluționare sub auspiciile ONU și va utiliza toate posibilitățile din cadrul programului pentru a facilita inițiativele apărute în cadrul acestui proces.

Comisia continuă să acorde asistență în conformitate cu Regulamentul privind ajutorul pentru a facilita reunificarea Ciprului, prin încurajarea dezvoltării economice a comunității cipriote turce, acționând în vederea atingerii celor șase obiective ale sale. S-a arătat că sprijinul acordat prin intermediul TAIEX și sprijinirea proiectelor în cadrul obiectivelor 1 și 2 ale programului de ajutor (investiții în infrastructură și aprovizionare, granturi de asistență tehnică) au avut un impact pozitiv asupra activității Comitetului bicomunitar ad-hoc privind pregătirile referitoare la transpunerea acquis-ului UE, care funcționează sub auspiciile ONU, întrucât participanții din cadrul comunității cipriote turce au demonstrat un nivel semnificativ de sensibilizare cu privire la acquis. În cursul anului 2016, asistența s-a axat în continuare pe domeniile care prezintă probleme specifice în ceea ce privește viitoarea conformitate cu acquis-ul.

Având în vedere capacitatea scăzută, resursele umane și financiare limitate și lacunele în pregătirea pentru viitoarea introducere a acquis-ului, sustenabilitatea proiectelor trebuie să fie examinată cu atenție. Comisia sprijină în continuare în mod activ proiectele deosebit de complexe pentru perioadele de după predarea către beneficiari. Lucrările majore de infrastructură, în prezent, sunt totuși funcționale și întreținute cu succes de către beneficiari. Istoricul asistenței acordate și maturitatea proiectelor se vor reflecta în exercițiile de programare viitoare.